

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-02-27
Besvaras senast
2026-03-13

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:364 Demokratirörelsen i Venezuela

Nicolás Maduro hålls för närvarande fängslad i USA, men detta förändrar inte det faktum att Venezuelas diktatoriska system i grunden består. Regimens maktstruktur är djupt förankrad och bygger på ett brett nätverk av nyckelpersoner, inklusive Delcy Rodríguez (nuvarande tillförordnade president), Diosdado Cabello och Vladimir Padrino López, som fortsätter att upprätthålla kontrollen. En rättsprocess mot en enskild ledare löser inte den systematiska repressionen, den institutionella kontrollen och de humanitära konsekvenserna som präglar landet.

Venezuela utgör ett av vår tids mest flagranta exempel på hur en diktatur kan demontera demokratiska institutioner, förfölja oppositionen och civilsamhället samt utlösa en långvarig humanitär och regional kris. Miljontals venezuelaner har tvingats fly landet, vilket har destabiliserat hela Latinamerika. Omfattande internationell dokumentation, från organisationer som FN och människorättsgrupper, vittnar om grova och systematiska brott mot mänskliga rättigheter – inklusive misstänkta brott mot mänskligheten. Trots detta har omvärlden under årtal misslyckats med att utöva ett effektivt tryck för demokratisk förändring.

Regimen i Venezuela har dessutom etablerat djupa kopplingar till andra skurkstater som Ryssland, Kina, Kuba och Iran, vilket förstärker dess motståndskraft och utgör ett hot mot den fria världen. Dessa allianser inkluderar militärt stöd från Ryssland, ekonomiska lån och handel från Kina, säkerhets- och underrättelsesamarbete från Kuba samt olje- och energiprojekt med Iran – ofta inom ramen för en gemensam anti-amerikansk agenda. Sådana band bidrar till regional instabilitet, stöder narkotikahandel och terrorism (exempelvis via kopplingar till Hizbollah), skapar strategiska distraktioner för västliga demokratier och utmanar globala normer kring säkerhet och ekonomi. Detta understryker hur diktaturer kan utnyttja geopolitiska allianser för att undvika ansvar och sprida inflytande på bekostnad av frihet och stabilitet i världen.

Venezuelas situation belyser ett bredare problem inom internationell rätt: Folkrättens mekanismer tenderar att skydda stater och regimer snarare än individer. Begrepp som suveränitet och principen om icke-inblandning utnyttjas ofta som sköldar för diktaturer, vilket ger dem tid att undvika ansvar medan befolkningen lämnas utan skydd. När geopolitiska intressen blockerar

internationella institutioner – exempelvis genom vetorätten i FN:s säkerhetsråd – riskerar folkrätten att bli ett hinder för ansvarsutkrävande i stället för ett verktyg för rättvisa.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till utrikesminister Maria Malmer Stenergård:

1. Delar ministern bedömningen att de nuvarande internationella mekanismerna är otillräckliga för att hantera Venezuelas diktatur och att folkrättens tillämpning i praktiken ofta ger regimen manöverutrymme på bekostnad av befolkningen?
2. Är ministern och regeringen beredda att verka för ett mer konsekvent och utökat användande av EU:s globala sanktionsregim (Magnitskijsanktioner) mot nyckelpersoner och möjliggörare inom Venezuelas regim, inklusive dem som underlättar kopplingar till skurkstater som Ryssland och Iran?
3. Avser ministern och regeringen att driva på för en starkare samordning mellan EU och demokratiska länder i Latinamerika, i form av en ”demokratisk koalition”, för att möjliggöra gemensamma insatser när FN-systemet blockeras och motverka inflytandet från allierade diktaturer?
4. Avser ministern och regeringen att ta initiativ till reformer som i praktiken begränsar diktaturers förmåga att blockera internationellt agerande – exempelvis genom att reformera vetorätten i FN:s säkerhetsråd, utveckla alternativa multilaterala format eller fördjupa samarbetet mellan demokratier – med särskilt fokus på att bryta geopolitiska allianser mellan skurkstater?
5. Hur avser ministern och regeringen att förstärka stödet till Venezuelas demokratiska rörelse, fria medier och civilsamhälle så att omvärldens insatser ger konkret skydd för befolkningen och inte reduceras till symbolhandlingar, samtidigt som man adresserar regimens internationella nätverk som bidrar till global instabilitet?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch